

SVK Liitto ry
www.svклиitto.fi
www.svkinfo.fi

Kyselyraportti
2024

Venäjänkielisten huoltajien näkemykset kodin ja koulun yhteistyöstä

Syksyllä 2024 toteutettiin kysely, jossa kartoitettiin maahanmuuttajataustaisten vanhempien näkemyksiä tehokkaasta kodin ja koulun yhteistyöstä, tuen tiedottamisesta ja tarpeista osallistua paremmin lapsensa koulunkäyntiin. Kyselyyn vastasi 50 huoltajaa eri puolilta Suomea.

Tämä raportti perustuu kyselyyn, jossa venäjänkieliset maahanmuuttajataustaiset huoltajat vastasivat kodin ja koulun yhteistyötä koskeviin kysymyksiin. Vastaajat kuvasivat toiveitaan ja kokemuksiaan viestintäkanavista, lapsen saamasta tuesta sekä tiedonkulusta koulujen siirtymävaiheissa. Seuraavassa käydään läpi keskeisiä teemoja suoraan vastauksista esimerkkejä hyödyntäen. Lopuksi esitetään yhteenveto tärkeimmistä havainnoista sekä konkreettisia suosituksia yhteistyön kehittämiseksi maahanmuuttajaperheiden näkökulmasta.

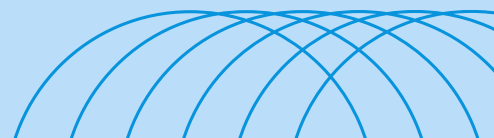
Viestintäkanavat ja yhteydenpito

Vastausten perusteella huoltajat arvostavat erityisesti monipuolisia ja selkeitä viestintäkanavia. Henkilökohtainen kohtaaminen mainittiin useasti: ”henkilökohtaiset tapaamiset ja Wilma”, kirjoitti yksi vastaaja. Monet pitivät Wilmaa tärkeänä kommunikaatiokanavana, mutta toivoivat, että sen kautta saadut viestit ja vastaukset olisivat nopeampia. Sähköpostit ja Wilma-viestit nähtiin kätevinä, kun ne on kirjoitettu huoltajien äidinkielellä. Esimerkiksi eräs vastaaja korosti: *”Sähköpostit venäjäksi ovat kätevämpiä”*. Myös perinteiset puhelut ja pikaviestimet nousivat esiin: erään huoltajan mielestä hyvä viestintä voi tapahtua WhatsAppin kautta tai henkilökohtaisella sosiaalisen median viestillä. Lisäksi toivottiin säännöllisiä vanhempainiltoja ja pienimuotoisia tapaamisia, joissa voi keskustella kasvotusten opettajan kanssa. Useat vastaukset kiteyttivät viestinnän perusvaatimuksen muotoon ”henkilökohtainen tapaaminen” ja ”viestejä Wilman kautta”. Toisaalta jotkut korostivat kielivalinnan merkitystä: yksi vastaaja totesi, että tieto on helpompi ymmärtää, jos se annetaan migrantin omalla äidinkielellä.

Huoltajat siis toivovat joustavia yhteydenpitokanavia: esimerkiksi Wilma-sovellusta, sähköpostia, puheluita ja henkilökohtaisia tapaamisia. Tärkeänä pidetään selkeää ja aikataulutettua viestintää. Eräänä toiveena oli, että Wilmaan tulleet viestit eivät unohtuisi vanhempien ilmoitustaululle vaan niistä tiedotettaisiin aktiivisesti.

Tiedonsaanti lapsen tuentarpeesta ja annetusta tuesta

Vastaukset osoittavat, että huoltajat haluavat saada tietoa lapsensa erityisestä tuentarpeesta ensisijaisesti henkilökohtaisesti ja kirjallisesti. Yleisin vastaus oli ”henkilökohtainen tapaaminen”. Eräs vastaaja totesi: ”Henkilökohtaisessa tapaamisessa” – tämä kuvastaa monen vanhemman toivetta saada esimerkiksi erityisopettajan tai luokanopettajan kanssa kasvokkain tietoa lapsen tilanteesta. Samalla toivottiin, että myös kirjallinen viestintä tukee tiedonsaantia. Esimerkiksi yksi vastannut kirjoitti: *”Kirjallisesti, Wilman tai sähköpostin kautta.”* Näin vanhemmat voivat palata tukitietoihin jälkikäteen ja kysyä selvennystä matalalla kynnyksellä.

Osassa vastauksista tuotiin esiin, että Wilma-viestit tai sähköpostit venäjäksi helpottaisivat tiedonsaantia. Joidenkin mukaan myös puhelinsoitot tai pikaviestit ovat hyväksyttävä tapa antaa tukitietoa, jos vanhemmalla on tarve keskustella nopeasti. Mainintoja oli myös toiveesta saada ”säännöllinen info lapsen tuesta”, esimerkiksi lyhyt viikkoraportti: eräs vastaaja ehdotti *”Opettajan viikoittain lyhyt raportti ajankohtaisesta tilanteesta”*. Toisaalta osa piti tärkeimpänä kysymyksissä, että viesti tavoittaa vanhemman viipymättä – yhdestä vastauksesta voi siteerata: *”Mikä tahansa tapa kelpaa, kunhan tiedotus on ripeää ja selkeää.”*

Yhteenvetona vanhemmat pitävät toivottuna lähestymistapana säännöllistä, selkeää ja kaksisuuntaista tiedotusta. Henkilökohtainen tilaisuus antaa tärkeät tiedot ensiksi, ja Wilma tai sähköpostit täydentävät yhteydenpitoa. Myös kasvokkain neuvottelua korostettiin – yksi vastaaja totesi *”henkilökohtaiset tapaamiset opettajan kanssa, viestit Wilman kautta”*.

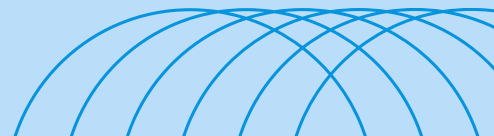
Tiedonkulku lapsen siirtyessä koulupolulla

Lasten siirtyessä esikoulusta kouluun tai koulusta toiselle asteelle vastaukset osoittivat selkeää odotusta tiedonkulusta. Suurin osa vastaajista katsoi, että koulujen tulisi jakaa tietoa lapsen tuen tarpeesta automaattisesti. Erään vastaajan vastaus oli yksiselitteinen: *”Tietenkin (tiedon pitää kulkea).”* Toisen mukaan asian tulisi hoitua vanhempien suostumuksella: *”Kyllä, tiedon pitäisi kulkea, vanhempien suostumuksella.”* Nämä näkemykset korostavat vanhempien halua pysyä informoituina eri kouluvaiheissa.

Muutamissa kommentteissa tuotiin esiin huoli tiedon viivästymisestä. Eräs vastaaja totesi, että usein kun Wilma-viesti ilmestyy, vanhemmat ovat jo selvittäneet tilanteen itse. Hän kuvaili: *”Tukitoimet olisi hyvä sopia etukäteen; usein tieto tulee liian myöhään.”* Yksi vanhempi kuitenkin katsoi, että oppilaan tilanteesta kertominen on ensisijaisesti koulun vastuulla, kunhan vanhemmat ovat sen hyväksyneet. Toisaalta löytyi myös vastustavia kommentteja kuten *”ei tarvitse”*, mutta ne jäivät harvinaisiksi. Pääasiallisena viestinä on: tiedon pitäisi kulkea lapsen mukana koulujen välillä, aikataulutetusti ja vanhempien tiedossa.

Lisätiedon ja -taitojen tarve huoltajille

Vastaajat toivat esiin monenlaista lisätiedon tarvetta, jotta he ymmärtäisivät paremmin lapsensa koulunkäyntiä ja tukisisältöjä. Usein mainittu aihe oli koulun arjen sisältö: mitä oppiaineita kulloinkin opetellaan ja miten vanhemmat voivat auttaa kotona. Yksi vastaaja tiivistä toiveen: *”Ymmärrys siitä, mitä koulussa tapahtuu.”* Toinen tarkensi – hän kaipasi viikoittaista koontia nykyisistä opinnoista opettajalta. Myös tietoa tukipalveluista toivottiin lisää: esimerkiksi vastauksessa luetellaan *”Missä ja millaista tukea voi saada koulun ulkopuolella.”* Vanhemmat haluavat siis tiedon lisäksi myös ohjeita, mistä etsiä apua.

Kielitaito nousi esiin selvästi: *“Jotkut vanhemmat eivät osaa riittävästi suomea,”* totesi eräs vastaaja, ja toivoi suomen kielen tuntemuksen parantamista. Myös kansalais- ja oikeustietoihin kaivattiin opastusta, sillä vähäinen kielitaito voi vaikeuttaa ymmärrystä omista oikeuksista kouluasiassa. Joidenkin mielestä vanhemmille voisi tarjota tietoa suomalaisesta koulutusjärjestelmästä, koulun pelisäännöistä ja tukimuotojen prosesseista.

Moni toivoi lisäksi lisää yhteistyötä opettajien kanssa: *“Olla enemmän yhteydessä opettajaan”* kirjoitti eräs, ja *“en voi vastata, äidinkielen kielen tuki ei riitä”* totesi toinen. Toisaalta muutama vastaaja koki, ettei lisätietoa tarvita – *“minulla on tarpeeksi tietoa”* – tai että avun tarpeen ratkaisu on pääasiassa koulun tehtävä.

Yhteenvetona voidaan todeta, että vanhemmat haluavat enemmän konkreettisia työkaluja ja tietoa omasta roolistaan oppimisen tukemisessa. Esimerkiksi koulutuksen lisätietopakettit vanhemmille, pienryhmäkokoiset tiedotustilaisuudet tai vanhempainillat teemalla *“Näin tuet lastasi koulussa”* nousivat esiin erinäisissä vastauksissa.

Keskeiset havainnot

Kyselyn vastaukset osoittivat, että venäjänkieliset huoltajat toivovat koti-koulu -yhteistyöltä seuraavia asioita:

- Monikanavainen, selkeä viestintä: Wilma ja sähköposti ovat suosittuja, mutta vanhemmat haluavat vahvasti myös kasvokkain tapahtuvaa viestintää. Tiedon tulisi olla saavutettavissa äidinkielellä tai käännettynä.
- Reagoiva tiedonanto lapsen tuen tarpeesta: Vanhemmat odottavat saavansa tiedon tukitoimista mahdollisimman aikaisin ja ymmärrettävästi. He suosivat henkilökohtaisia keskusteluja ja kirjallisia raportteja Wilman kautta.
- Saumaton siirtymävaiheiden tiedonkulku: Huoltajat kokivat tärkeänä, että lapsen tarvitsema tuki kulkee lapsen mukana esikoulusta kouluun ja kouluasteelta toiselle. Erityisesti halutaan selkeä käytäntö tiedonsiirrolle, jossa vanhempia informoidaan etukäteen.
- Tieto koulun sisällöstä ja tukimuodoista: Vanhemmat kaipaavat enemmän tietoa oppiaineista, opetussuunnitelmasta ja arjen käytännöistä. He toivovat konkretiaa siitä, miten he voivat kotona osallistua oppimiseen (esimerkiksi läksyjen tukeminen ja kotiläksyohjeet). Lisätiedon tarve kohdistuu myös koulun ulkopuolisiin tukipalveluihin sekä vanhempien omien oikeuksien tuntemiseen.
- Kielituki ja vanhempainosaaminen: Suomen kielen taito nousee pullonkaulana; vanhemmat ehdottavat suomen kielen koulutusta ja selkokielisiä materiaaleja. Lisäksi osa kokee tarvitsevänsä tukea kansalais- ja koulujärjestelmäosaamiseen, jotta he tietävät, mitä palveluja on tarjolla ja miten niitä haetaan.

Edellä esitetyt toimenpiteet tähtäävät siihen, että venäjänkieliset vanhemmat kokevat kodin ja koulun välisen yhteistyön avoimena ja saavutettavana. Käytännöllinen viestintä, kieliasian huomioiminen ja vanhemmille suunnatut tukitoimet tukevat sitä, että perheet voivat paremmin osallistua lapsensa kouluasioihin ja hyödyntää tarjolla olevat tukimuodot.